

EU ISMERETEK: AZ IDŐSÖDÉS SZAKPOLITIKAI KIHÍVÁSAI

EZÜST GAZDASÁG: AZ IDŐSEKRE ALAPOZOTT GAZDASÁG

MIT JELENT AZ EZÜSTGAZDASÁG? – AZ EZÜSTGAZDASÁG FOGALOMKÖRÉNEK KIALAKULÁSA

Ahhoz, hogy megértsük, mit jelent az ezüstgazdaság, érdemes áttekintenünk a fogalomkör kialakulásának hátterét.

Az ezüstgazdaság fogalma a kétezres években alakult ki az idősödő demográfiára válaszul. Nincsen egységesen elfogadott meghatározása, általánosságban az idősödésből adódó gazdasági lehetőségekkel, az egyre növekvő számú idős emberek szükségleteire és az erre válaszul kialakuló új és növekvő piacokkal foglalkozik.

Az ezüstgazdaság célja, hogy összefogja az eddigi kezdeményezéseket és cselekvéseket, így például az aktív és egészségben átélt idősödés elősegítésére irányuló erőfeszítéseket, az 55-64 év közötti idős dolgozók foglalkoztatási arányának növelését, valamint az idősgondozás és egészségügyi ellátás területén a növekvő igényekből fakadó foglalkoztatási lehetőségeket.

A 2006-ban kiadott „[Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!](#)” című Európai Bizottsági közlemény még nem használja ugyan a fogalmat, de felismeri az idősödő társadalomban rejlő gazdasági növekedési lehetőségeket.

2008-ban az Európai Parlament állásfoglalást adott ki [Európa demográfiai jövőjéről](#), amely említi az ezüst gazdaságot és több olyan témakört, amelyre az épül. Említi például, hogy az idősekre épülő gazdasági szektor növekszik, és kéri a tagállamokat, hogy segítsék elő az idősek gazdasági és társadalmi részvételét. Szenteljének külön figyelmet az idősek fizikai jólétére, valamint a társadalmi és pénzügyi létfeltételeik minőségére. Kérte továbbá a tagállamokat, hogy a munkapiacra hangsúlyozzák az idősebb dolgozók szerepének fontosságát, támogassák a munkaadókat a rugalmas munkafeltételek és körülmények biztosításában. Felhívta a figyelmet, hogy a nyugdíjrendszerek és a társadalombiztosítás fenntarthatóságának biztosítása az időskorú népesség fizetőképességének, méltóságának és társadalmi beilleszkedésének feltétele. Emlékeztetett arra, hogy az idős személyek az önkéntes feladatvállalásukkal és a családban betöltött szerepük révén jelentősen hozzájárulnak a társadalmi kohézióhoz. Az egyéb releváns szempontok között szerepeltek az élethosszig tartó tanulás fontossága vagy az életkor szerinti diszkrimináció kezelése a foglalkoztatásban.

2011-ben adta ki az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „[Az európai munkaerőpiac jövője – Hogyan válaszoljunk hatékonyan a demográfiai változásokra?](#)” című tanulmányát. Ebben megállapítják, hogy Európa öregedésének tekintetében a leghatékonyabb stratégiát a meglévő foglalkoztatási potenciálok minél jobb kihasználása jelenti.

A nyugdíjbiztosítás jövőbeli finanszírozási szükségletét nem a demográfiai (vagyis az idősek és a keresőképes korban lévők közötti) viszonyok határozzák meg, hanem inkább az ún. gazdasági függőségi kvóta, tehát az eltartottak és az aktív népesség közötti viszony alakulása

A demográfiai változás lehetőségeket is kínál a gazdaság és a foglalkoztatás szempontjából. Egyfelől egyre fontosabbak lesznek az idősek mint ügyfelek, ami más korcsoportok számára is foglalkoztatási lehetőségeket teremt. Másfelől a népesség elöregedése a kínálati oldalon is jelentős foglalkoztatási potenciált rejt magában.

Az olyan társadalmak, amelyekben az emberek tovább élnek, sokféle lehetőséget kínálnak új termékek és szolgáltatások kifejlesztésére. Az „ezüst piacból” számos ágazat profitálhat – az építőipartól és a lakhatástól kezdve az életminőséget emelő szolgáltatásokon (kultúra, szabadidő, idegenforgalom, sport, médiák, távközlés) keresztül egészen az egészségügyi és a szociális szolgáltatásokig.

Az Európai Parlament és a Tanács közös [határozatában](#) 2012-t az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évének nyilvánította és széleskörű kampányt rendezett a témakörben. Ennek keretében számos, a döntéshozókat támogató dokumentumot adtak ki. Ide tartozik:

- Az [Eurobarometer aktív idősödéssel foglalkozó különszáma](#)
- Az [Eurostat aktív idősödésről és generációk közötti szolidaritásról szóló jelentése](#)
- A Régiók Tanácsa és az AGE Platform Europe által kiadott [Hogyan támogassuk az aktív idősödést Európában](#) című, a nemzeti és regionális döntéshozók szerepéről és lehetőségeiről szóló tanulmány
- A [Social Europe Útmutató: Demográfia, aktív idősödés és nyugdíjak](#), valamint
- A [Tevékenyidőskorésnemzedékek közötti szolidaritás – az EU támogatásával](#) című kiadvány.

A 2015-ben az Európai Bizottság által kiadott, [Az európai ezüstgazdaság növekedése](#) című dokumentum az ezüstgazdaságot a következőképpen határozza meg: az Ezüstgazdaságon azon gazdasági lehetőségeket értjük, amelyek az idősödő társadalomhoz és az 50 éven túli lakosság speciális szükségletéhez kötődő közkiadásokból és fogyasztói kiadásból keletkeznek. Az idősödő lakosság 3 csoportra osztható (aktív, törekeny, függő), amelyek mindegyike sajátos szükségletekkel rendelkezik. Az ezüstgazdaság ezért az általános fogyasztási gazdaság nagy részét magában foglalja, de jelentős különbségeket mutat a kiadási prioritások és minták tekintetében.

Az Európa 2020 stratégia arra ösztökéli a polgárokat az idősödő társadalomban, hogy aktív és hosszabb ideig önállóan éljenek és járuljanak hozzá a gazdasághoz és a társadalomhoz. Az ezüstgazdaság jól illeszkedik a Bizottság új munkahelyeket, növekedést, befektetéseket és az ipari alapok megerősítését célzó prioritásaihoz.

MILYEN LEHETŐSÉGEKET REJTENEK A DEMOGRÁFIAI VÁLTOZÁSOK?

Növekvő lehetőségek az idősök számára

A várható élettartam növekedése és maga a tény, hogy a társadalom növekvő hányadát teszik ki, még fontosabb szerepet ad az idősök számára a társadalomban és a gazdaságban. Az idősödés és idős felnőttek értékes erőforrások, akik hozzájárulhatnak a társadalomhoz és aktívan élhetnek miközben új munkahelyeket teremtenek és serkentik a növekedést. Az egészségben átélt idősödés hozzájárulhat az idősök munkaerőpiaci részvételének növeléséhez, lehetővé teszi, hogy hosszabb ideig és aktívan vegyenek részt a társadalomban. Mindez javíthatja egyéni életminőségüket és enyhítheti az egészségügyi, a szociális ellátási és a nyugdíjrendszerekre nehezedő nyomást.

Az idősödő társadalomhoz való alkalmazkodás fokozott önállóságot és társadalmi részvételt igényel. Ezeket nagyban elősegítheti a jobb kapcsolattartás a korosztálybéli társakkal, a gondozókkal, a foglalkoztatókkal és az egészségügyi szakemberekkel. Ehhez szükség van a koruknak megfelelő környezet kialakítására, az általuk használt termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítására. A munka, család, lakhatás, hobbi és szórakozás, utazás és (közösségi) közlekedés, egészség és szociális ellátás mind fontos tényezői az aktív és egészségben megélt idősödésnek.

Az idősök szükségleteit célzó termékek és szolgáltatások piacának stimulálása jelentős húzóerőt képviselhet a meglévő és fejlődő piacok számára, például az önálló életet segítő intelligens otthonok, egészség és jóléti szolgáltatások, turizmus, képzés, robotika, speciális gyógyászati eszközök és kezelések területén.

Növekvő piaci lehetőségek az idősöknek szánt termékek és szolgáltatások területén

Az új és fejlődő technológiák, mint pl. a sejttérápia, az egészség monitorozása és a megelőző egészségvédelem segíthetik az idősöket az aktív és egészséges élet folytatásában, amely lehetővé teszi a munkaerőpiacon való további foglalkoztatásukat.

A technológia segítheti az idősök ellátását a későbbi életszakaszban. Az idősödő EU-ban az egy 65 év fölötti személyre eső 15-64 év közötti keresőképes korúak száma 2060-ra csupán kettő lesz a jelenlegi 4 helyett. A 65 év feletti emberek számának növekedésével az egészségügyi gondokkal küzdő idősöket célzó piaci szegmens is folyamatosan növekszik.

Az előbb tárgyalt lehetőségek tükrében nézzük meg, melyek az ezüstgazdaság főbb területei.

AZ EZÜSTGAZDASÁG TERÜLETEI

Az idős munkavállalók foglalkoztatási kilátásainak fenntartása és fejlesztése

Hivatalosan idős munkavállalónak az 55-64 év közöttiek minősülnek, azonban az ezüstgazdaság több korcsoportot is lefed, így az 50 fölöttieket és a 65 év fölöttieket is. A foglalkoztatási kilátások javítására alkalmas intézkedések nagyon különbözőek lehetnek korcsoportok szerint. Közös elemként jelenik meg az élethosszig tartó tanulás, az életkor alapú megkülönböztetés kezelése. Az [Eurofund 2013-ban megjelent tanulmánya](#) európai finanszírozással megvalósult kezdeményezéseket mutat be.

Az épített környezet és közlekedés

Az épített környezet: otthonok, munkahelyek és közterek idősbaráttá alakítása lehetővé teszi az időseknek, hogy tovább maradjanak a munkaerőpiacon, részesei maradjanak a társadalomnak és önállóan élhessenek. Az Egészségügyi Világszervezet útmutatót adott ki ebben a témában [Globális Idősbarát Városok](#) címmel.

Az idősbarát otthonok kialakulását segíthetik az egészségügyi ellátást és önálló éltvitelt támogató intelligens otthon megoldások. A közterületek és középületek akadálymentesítése az időseket is célozza. A közösségi közlekedés idősbaráttá tétele elősegíti, hogy az idősek tovább maradjanak önállóak, a gazdaság és a társadalom részesei.

Az egészségben töltött életkor növelése

Ide tartoznak olyan intézkedések mint az egészségmegőrzési és szűrési programok, korai diagnózis, a megfelelő fizikai állapot elősegítése, étrend, táplálás, dohányzás elhagyása, gyógyszerelés, terápiás kezelések és jobb egészség-monitorozás. Ezek mindegyike potenciális piac, amely adja magát az olyan innovatív technológiai megoldásoknak mint a mobil-egészségügy és e-egészségügyi stratégiák és kezdeményezések.

Távgyógyászat és egészség monitorozás

A távgyógyászat és távgyógyászat segítheti, hogy az emberek hosszabb ideig élhessenek önállóan, amely az idősödő társadalom okozta további költségeket is mérsékli. A demográfiai idősödés egyben azt is jelenti, hogy több informális és professzionális gondozóra van szükség.

Felhasznált irodalom:

Brüsszel, 2006.10.12. COM(2006) 571 végleges A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból !

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006DC0571&from=EN>

The Silver Economy: Demographic change as an opportunity for Europe

<http://www.europeactive.eu/content/silver-economy-demographic-change-opportunity-europe>

The Silver Economy .DemographicChange – Europe’s opportunity

<http://www.smartsilvereconomy.eu/silver-economy>

EU Silver EconomyStrategy: http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?section=active-healthy-ageing&pg=silvereconomy

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Az európai munkaerőpiac jövője – Hogyan válaszoljunk hatékonyan a demográfiai változásokra? (feltáró vélemény) (2011/C 318/01)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:318:0001:0008:HU:PDF>

European Year for Active Ageing and Solidarity between Generations (2012) European Implementation Assessment IN-DEPTH ANALYSIS European Parliamentary Research Service

[http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2015\)536344](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2015)536344)

European Commission: Growing the European Silver Economy - Background Paper 23 FEBRUARY 2015

<http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/active-healthy-ageing/silvereco.pdf>

Briefing July 2015 EPRS | European Parliamentary Research Service Author: David Eatock Members' Research Service PE 565.872 EN The silver economy Opportunities from ageing

<http://www.europarl.europa.eu/EPRS/EPRS-Briefing-565872-The-silver-economy-FINAL.pdf>

Az internetes hivatkozások elérésének időpontja: 2017. február